



Rival

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

Vi skapar möjligheter

Studie- och yrkesvägledning om högskoleutbildning

Kristofer Båth

Skillnad på högskola och universitet?

Bara en forskningsrelaterad fråga

Förklaring

Universiteten har ett särskilt tillstånd att utfärda generella examina på forskarutbildningsnivå. Högskolor saknar detta tillstånd men kan ändå utfärda examina på forskarnivå inom avgränsade områden.

Ifråga om vanliga grundläggande utbildningar finns det ingen egentlig skillnad mellan högskolor och universitet för båda dessa institutioner måste söka tillstånd för att få utfärda examensbevis till sina studenter efter slutförd utbildning.

När det saknas examenstillstånd för en utbildning är den därmed inte legitim som högskolenivå men studenter kan få diplom eller certifikat.

Här får du mer detaljerad information:

studera.nu/livet-som-student/sa-funkar-hogskolestudier/universitet-eller-hogskola

Bristyrken

Högskolenivå med störst brist på arbetskraft

Arbetsterapeuter

Barnmorskor

Biomedicinska analytiker

Civilingenjörssyrken

Fritidspedagoger

Förskollärare

Sjuksköterskor

Ingenjörer och tekniker

Läkare

Lärare

Mjukvaru- och systemutvecklare

Poliser

Psykologer

Sjukgymnaster (Fysioterapeuter)

Specialistsjuksköterskor

Speciallärare och specialpedagoger

Systemanalytiker och IT-arkitekter

Systemtestare och testledare

Tandläkare

Tandhygienister och tandtekniker

Information om olika yrken

De här sidorna besvarar dina flesta frågor

Arbetsförmedlingen – Hitta yrken

arbetsformedlingen.se/for-arbetssokande/yrken-och-studier/hitta-yrken

Framtid.se

framtid.se/yrken

Mittyrke.se

mittyrke.se/yrkesinformation.html

Lönestatistik för olika yrken

Här får du en uppfattning om vad du kan tjäna före skatt

Statistiska Centralbyrån (statlig myndighet): Lönesök – Hur mycket tjänar...?

scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/lonesok

Lönestatistik.se

lonestatistik.se

Gymnasium.se

gymnasium.se/yrkesguiden/lonestatistik-yrken-17528

Allastudier.se

allastudier.se/jobbo-1%C3%B6n

För att kunna bli antagen till en utbildning

Behörighetskrav = Tillräckliga förkunskaper

Grundläggande behörighet

Högskolor och universitet kräver alltid att du har läst och blivit godkänd i **Svenska 3 (Svenska som andraspråk 3), Engelska 6, Matematik 1 +** godkänt i minst 2250 av 2500 gymnasiepoäng. Majoriteten av gymnasiekurserna är på 100 poäng vardera så du måste alltså läsa rätt så många för att få ihop den totalsumman.

Särskild behörighet

Det är kurser du också måste vara godkänd i för att kunna bli antagen till en specifik utbildning. Sjuksköterskeprogrammet kräver till exempel på de flesta skolor **Matematik 2, Naturkunskap 2** och **Samhällskunskap 1b**.

Tänk på att du måste vara godkänd i kurs 1 för att få läsa kurs 2 så det går alltså inte att läsa båda kurserna samtidigt.

Komplettera på Komvux eller folkhögskola?

Olika urvalsgrupper när du söker till högskola

Komvux

När någon har läst klart en gymnasiekurs inom kommunal vuxenutbildning så ger läraren ett vanligt betyg av samma slag som på en gymnasieskola.

Folkhögskola

En fördel med folkhögskolor är större möjligheter att anpassa utbildningen eller utbildningstakten efter elevernas förutsättningar men en nackdel kan vara att de inte ger vanliga betyg utan skriftliga omdömen. Det innebär att man ifråga om de aktuella kurserna konkurrerar i en mindre "urvalsgrupp".

Urvalsgrupp

Vanliga betyg hamnar i den största urvalsgruppen och konkurrerar om fler platser men där ställs man å andra sidan mot fler sökande:

antagning.se/sv/anmal-dig-och-hall-koll/platsfordelning-och-urval

Vägen till högskolebehörighet

SFI kurs D



Grundläggande Svenska Som andraspråk
eller
Språkintröduktion

+

Grundläggande Engelska (1-4)

+

Grundläggande Matematik



Svenska som andraspråk 1, 2 och 3
eller Svenska 1, 2 och 3

+

Engelska 5 och 6

+

Matematik 1 a, b eller c

Det behövs även andra kurser så att du får ihop totalt 2500 gymnasiepoäng och du måste vara godkänd i minst 2250

Förklaring av matematikbokstäver

På yrkesförberedande program läser man **Matematik 1a**

På Humanistiska och Estetiska läser man **Matematik 1b**

På Samhällsvetenskapsprogrammet och Ekonomi läser man **Matematik 1b** och **2b**

På Naturvetenskapsprogrammet och Teknik läser man Matematik **1c**, **2c** och **3c**

a-spår är anpassat till olika yrkesprogram

b-spår är medel

c-spår är avancerat

Urvalsgrupper till högskola



PG = Platsgaranti

BI = Gymnasiebetyg utan komplettering (Urvalsgrunden Betyg)

BII = Gymnasiebetyg med komplettering (Urvalsgrunden Betyg)

BF = Studieomdöme från folkhögskola (Urvalsgrunden Betyg)

HP = Resultat från högskoleprov (Urvalsgrunden Högskoleprov)

ÖS = Övriga behöriga sökande

SA = Sen anmälan

Mellan olika betygssystem

Förkunskapskrav baseras på när du gick ut gymnasiet

Ändrade beteckningar

Sedan år 2011 används ett betygssystem med bokstavs-beteckningar mellan A till F där A är högsta betyg och F är underkänd. Mellan 1994 till 2011 användes istället beteckningarna G, VG och MVG som står för Godkänd, Väl Godkänd eller Mycket Väl Godkänd. Före 1994 var det istället sifferbenämningar mellan 5 till 1 där 5 var högsta betyg.

Med anledning av dessa skillnader måste du som gick ut gymnasiet före 2011 räkna ut vad dina betyg motsvarar i dagens system och de flesta ämneskurser har idag sifferbeteckningar istället för bokstäver. Ett exempel på det är tidigare Matematik A som idag är Matematik 1 och tidigare Engelska A och B heter nu Engelska 5 och 6.

Det ställs även något lägre krav på dem med äldre gymnasiebetyg. Här kan du läsa mer om detta:

antagning.se/sv/dina-betyg/gymnasial-vuxenutbildning

Meritpoäng

Relativ belöning för relevanta ämneskurser

Beskrivning

För kurser i Moderna språk (t ex Tyska och Franska), Engelska och Matematik kan du få extra poäng till ditt gymnasiebetyg som ger dig något bättre konkurrensvärde när du söker till en högskoleutbildning. Men du får som mest tillgodoräkna dig 2,5 av dessa poäng.

Som ett enkelt exempel ger Matematik 2, 3 och 4 ett halvt poäng var om det bara krävs grundläggande högskolebehörighet till den sökta utbildningen. Ifall den sökta utbildningen kräver Matematik 2 så ger Matematik 3, 4 och 5 en halv meritpoäng var. Här kan du läsa mer:

antagning.se/sv/dina-betyg/gymnasieskolan/gymnasieexamen-2014-och-framat/meritpoang

Här kan du enkelt räkna ut dina meritpoäng:

antagning.se/sv/dina-betyg/gymnasieskolan/slutbetyg-2010-och-framat/rakna-ut-ditt-meritvarde/#5-meritpo-ngen-l-ggs-till

Högskoleprovet

Ger större chans för att bli antagen

Beskrivning

En gång varje vår och höst har du möjlighet att skriva högskoleprovet och avsikten med det är att kunna söka i en extra urvalsgrupp när du söker till högskola. Ifall du får ett sämre värde genom ditt provresultat än värdet av dina samlade gymnasiebetyg (eller skriftliga omdömen) så används inte provresultatet i urvalsprocessen och därför finns det aldrig någon risk med att skriva detta prov.

Provet mäter kunskaper som är viktiga inom alla högskoleutbildningar och består av 5 olika delprov med en rast mellan varje. Huvudämnen är Svenska, Engelska och Matematik men det ingår även kartor och diagram m.m. Räkna med runt 7-8 timmar.

Många lyckas med ett bättre resultat än det föregående om de skriver provet en andra gång för då har de tidigare erfarenhet och vet hur det är upplagt. Resultatet gäller under 5 års tid och kostnaden är 450 kr. På den här sidan finns det tidigare prov som du kan öva på för att få en uppfattning och bättre förberedelse.

studera.nu/hogskoleprov/infor-hogskoleprovet/ova-pa-gamla-hogskoleprov

Studiestartsstöd

Ett utbildningsbidrag för arbetslösa

Beskrivning

För att ansöka om studiestartsstöd ska du vara intresserad av att gå en särskild utbildning på KomVux eller Folkhögskola. Ta kontakt med Vägledningscentrum eller det kontaktcenter som finns i din kommun och boka in ett samtal med en studie- och yrkesvägledare. Vid detta samtal ska du be om hjälp med ansökan om studiestartsstöd till den önskade utbildningen.

I vanliga fall ska man inte själv behöva göra ansökan till utbildningen för det ska också skötas av studie- och yrkesvägledaren men för att vara på säkra sidan bör du fråga om detta.

Här får du mer detaljerad information:

csn.se/bidrag-och-lan/studiestod/studiestartsstod.html#h-Vadarstudiestartsstod

Studera med bibehållet aktivitetsstöd

Ny studiefinansiering för arbetslösa

Beskrivning

Sedan november 2020 är det möjligt för arbetslösa att få behålla sitt aktivitetsstöd för studier men som längst i ett år. Tanken är att detta i första hand ska gälla dem som inte har rätt till studiemedel från CSN.

För att få detta beviljat ska du ringa upp Arbetsförmedlingen på deras växelnummer: 0771-416 416 och tala om att du vill få rätt att studera med bibehållet aktivitetsstöd för utbildningen ifråga och vilken ort det rör sig om. Sedan ska den informationen framföras till handläggaren som bedömer och fattar beslut om din begäran.

Här kan du läsa om denna möjlighet:

arbetsformedlingen.se/for-arbetssokande/sa-hittar-du-jobbet/tips-inspiration-och-nyheter/artiklar/2020-10-07-ga-en-utbildning-med-aktivitetsstod

Bästa utbildningssidorna

Med de här sidorna finner du allt inom utbildning

Vägledaren = Gör det lättare att hitta rätt information
vagledaren.se

Studentum.se = För att hitta alla slags utbildningar
studentum.se

Studera.nu = Information om högskola och universitet
studera.nu

Antagning.se = För ansökan till högskoleutbildningar
antagning.se/se/start

Yrkeshögskoleguiden = Praktisk högskoleutbildning
yhguiden.se

UHR = För bedömning av utländsk utbildning
uhr.se/bedomning-av-utlandsk-utbildning

CSN = Studiemedel för olika slags utbildningar
csn.se/bidrag-och-lan/studiestod.html

Högskoleprovguiden = Förberedande coachning
hpguiden.se

A vibrant field of sunflowers under a clear sky. The sunflowers are in various stages of bloom, with bright yellow petals and dark brown centers. The text 'Lycka till!' is centered over the image in a white, bold, sans-serif font with a thin black outline.

Lycka till!